

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 27 sierpnia 2024 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gościąż”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890 i 2024 r. poz. 1089) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Gościąż” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie jednego z grupy naturalnych zbiorników wodnych, o unikalnej w skali kraju, specyfice i charakterze osadów dennych – jeziora Gościąż oraz powierzchni leśnej otaczającej zespół jezior.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Włocławek, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Zarząd Zlewni we Włocławku;
- 2) położenie w dużym kompleksie leśnym, otoczenie rezerwatu stanowią lasy gospodarcze w przeważającej części stanowiące monokultury sosny.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Ochronie czynnej podlega obszar, który stanowią oddziały: 65 a, b, c, d, i, k, l, 66 a, h, 67 b, c, g, 68 a, b, c, h, 69 a, b, c, d, h, 86 b, c, 87 a, 88 a, b, 89 c, f, g, Leśnictwa Dąb oraz oddziały 70 a, d, f, 90 c, d, Leśnictwa Ruda, Nadleśnictwa Włocławek, a pozostały obszar rezerwatu podlega ochronie ścisłej.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Regionalny Konserwator
Przyrody w Bydgoszczy

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 27 sierpnia 2024 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp.	Identyfikacja zagrożeń istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Zagrożenie dla trwałości drzewostanów otaczających obszary jezior i torfowisk, zapewniających warunki skutecznej i długotrwałej ochrony cennych układów przyrodniczych ekosystemów wodnych i torfowiskowych rezerwatu. Zniekształcenie siedlisk leśnych przez gatunki obce geograficznie i ekologicznie. (zagrożenie potencjalne, wewnętrzne).	Cięcia sanitarne uodparniające drzewostany na czynniki biotyczne i abiotyczne, z uwzględnieniem usuwania drzew obcych ekologicznie gatunków iglastych (sosna pospolita <i>Pinus sylvestris</i> , świerk pospolity <i>Picea abies</i>) oraz drzew obcych geograficznie czeremchy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i> . Tworzenie warunków siedliskowych do samorzutnego odnowienia naturalnego dla gatunków zgodnych ze zbiorowiskiem roślinnym.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Regionalny Konserwator
Przyrody w Bydgoszczy

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 27 sierpnia 2024 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ¹⁾
1.	Cięcia sanitarne uodparniające drzewostany na czynniki biotyczne i abiotyczne, z uwzględnieniem usuwania drzew obcych ekologicznie gatunków iglastych (sosna pospolita <i>Pinus sylvestris</i> , świerk pospolity <i>Picea abies</i>) oraz drzew obcych geograficznie czeremchy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i> . Tworzenie warunków siedliskowych do samorzutnego odnowienia naturalnego dla gatunków zgodnych ze zbiorowiskiem roślinnym.	Cięcia sanitarne uodparniające drzewostany na czynniki biotyczne i abiotyczne, z uwzględnieniem usuwania drzew obcych ekologicznie gatunków iglastych są możliwe do realizacji pod warunkiem że służą one powstrzymaniu i zahamowaniu ewentualnej gradacji lub rozprzestrzenianiu się czynnika szkodliwego. Działanie to ma wynikać tylko i wyłącznie ze stwierdzonego zagrożenia dla stabilności lasów w rezerwacie, na przykład szkód od zasiedlenia sosny przez kornika ostrozębnego <i>Ips acuminatus</i> oraz związane z nadmiernym nagromadzeniem jemioli <i>Viscum</i> na drzewach. W tym celu, co roku, podczas przeglądu rezerwatu przez zarządcę terenu, Nadleśnictwo Włocławek, zostanie określona potrzeba wykonania ww. działań, a ich wykonanie oraz zakres będzie podlegać zatwierdzeniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.	oddziały 65 a, b, c, d, i, k, l, 66 a, h, 67 b, c, g, 68 a, b, c, h, 69 a, b, c, d, h, 86 b, c, 87 a, 88 a, b, 89 c, f, g, Leśnictwa Dąb oraz oddziały 70 a, d, f, 90 c, d, Leśnictwa Ruda, Nadleśnictwa Włocławek

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Regionalny Konserwator
Przyrody w Bydgoszczy

¹⁾ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Włocławek na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2025 r.

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Gościąg” jest dokumentem określającym sposób ochrony jednego z grupy naturalnych zbiorników wodnych, o unikalnej w skali kraju, specyfice i charakterze osadów dennych – jeziora Gościąg oraz powierzchni leśnej otaczającej zespół jezior, stanowiących przedmiot ochrony w rezerwacie. Rezerwat przyrody został ustanowiony rozporządzeniem Nr 250/00 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 07 grudnia 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2001 r. nr 3, poz. 27). Aktualnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 września 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Gościąg (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 3223).

Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie w art. 20 ww. ustawy.

Obwieszczeniem z dnia 1 marca 2023 r., znak WOP.6202.5.2023.KLD, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gościąg”.

Obwieszczeniem z dnia 4 kwietnia 2024 r., znak WOP.6202.1.2024.KLD.5, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i o możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.), art. 3 ust. 1 pkt 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Projekt zarządzenia był podany do publicznej wiadomości również poprzez ogłoszenie w prasie „Gazecie Pomorskiej” o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Projekt planu ochrony zamieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty 220/2024).

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wpłynęły do tut. Urzędu uwagi do przedmiotowego projektu planu ochrony.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gościąg” został zaopiniowany pozytywnie przez zarządców terenu rezerwatu: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Włocławek pismem z dnia 19 marca 2024 r., znak ZG.7212.1.3.2024. i PGW Wody Polskie RZGW w Warszawie Zarząd Zlewni we Włocławku pismem z dnia 24 czerwca 2024 r., znak WK.ZZŚ.492.1.2024 oraz Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego pismem z dnia 17 czerwca 2024 r., znak ŚG-VI.7121.1.2.2024.

W rezerwacie przyrody „Gościąg” wyznaczono obszary ochrony ścisłej i czynnej. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej zaplanowane zostały w celu eliminacji zagrożenia dla trwałości drzewostanów otaczających obszary jezior i torfowisk, zapewniających warunki skutecznej i długotrwałej ochrony cennych układów przyrodniczych ekosystemów wodnych i torfowiskowych rezerwatu oraz znikształcenia siedlisk leśnych przez gatunki obce geograficznie i ekologicznie (zagrożenie potencjalne, wewnętrzne). W celu eliminacji tego zagrożenia zaplanowano cięcia sanitarne uodparniające drzewostany na czynniki biotyczne i abiotyczne, z

uwzględnieniem usuwania drzew obcych ekologicznie gatunków iglastych (sosna pospolita *Pinus sylvestris*, świerk pospolity *Picea abies*) oraz drzew obcych geograficznie czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina*, które jednocześnie zainicjują tworzenie warunków siedliskowych do samorzutnego odnowienia naturalnego dla gatunków zgodnych ze zbiorowiskiem roślinnym. Cięcia sanitarne uodparniające drzewostany na czynniki biotyczne i abiotyczne, z uwzględnieniem usuwania drzew obcych ekologicznie gatunków iglastych są możliwe do realizacji pod warunkiem że służą one powstrzymaniu i zahamowaniu ewentualnej gradacji lub rozprzestrzenianiu się czynnika szkodliwego. Działanie to ma wynikać tylko i wyłącznie ze stwierdzonego zagrożenia dla stabilności lasów w rezerwacie na przykład szkód od zasiedlenia sosny przez kornika ostrozębnego *Ips acuminatus* oraz związane z nadmiernym nagromadzeniem jemioli *Viscum* na drzewach. W tym celu, co roku, podczas przeglądu rezerwatu przez zarządcę terenu, Nadleśnictwo Włocławek, zostanie określona potrzeba wykonania ww. działań, a ich wykonanie oraz zakres będzie podlegać zatwierdzeniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. W załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia „Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków” wskazano zagrożenie „potencjalne, wewnętrzne”, ponieważ w trakcie badań terenowych na potrzeby utworzenia planu ochrony dla tego rezerwatu nie zostały zidentyfikowane pozostałe rodzaje zagrożeń. Ochronę ścisłą zaplanowano tam gdzie nie przewiduje się potrzeby działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej i umożliwia się zachodzenie naturalnych procesów w siedliskach przyrodniczych rezerwatu.

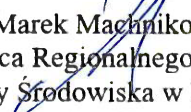
Ze względu na uwarunkowanie przyrodnicze rezerwatu nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych do celów naukowych, edukacyjnych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie. Udostępnienie rezerwatu przyrody dla celów edukacyjnych i turystycznych może nastąpić w formie odrębnego zarządzenia na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także na podstawie art. 15 ust. 5 ww. ustawy w drodze indywidualnego zezwolenia na odstępstwo od zakazów z ust. 1 dla celów związanych wykonywaniem badań naukowych lub celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi lub celami kultu religijnego.

Nie wskazano wymagań ochrony przyrody koniecznych do uwzględnienia w ustaleniach planu ogólnego gminy Włocławek, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Brak wskazań wymagań ochrony przyrody wynika z braku zagrożeń, którym można by przeciwdziałać poprzez ww. wskazania.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gościąż” został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Gminy Włocławek uchwałą nr III/38/24, z dnia 24 czerwca 2024 r. i pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą nr 18/2024, z dnia 26 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190) projekt zarządzenia został pozytywnie uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WRS.II.710.15.2024, z dnia 1 sierpnia 2024 r.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Regionalny Konserwator
Przyrody w Bydgoszczy